

Mødet den 8. Juli 1915.

1. (J. Nr. 12⁵—1915). Stiftsamkets Resolution i en **Alderdomsunderstøttelsessag.**

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 179—1915). Regnskab for Skolernes **Lærer- og Børnebiblioteker** i 1914—15.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 187—1915). Meddelelse fra **Hads-Ning Herreds Jernbaneselskab** om Afholdelse af Generalforsamling den 27. Juli d. A.

Hr. Simonsen bemyndigedes til at repræsentere Kommunen ved Generalforsamlingen.

4. (J. Nr. 126—1915). Skrivelse af 1. Juni 1915 fra Indenrigsministeriet om Byraadet vil fremkomme med en Udtalelse med Hensyn til det i Landstingets Udvalg angaaende »**Forslag til Lov om Lukning om Aftenen af Butikker og Lagere, om Siddepladser i Butikker m. v.**« rejste Spørgsmaal om Indførelse af Afstemning mellem henholdsvis Indehavere af vedkommende Forretninger og Medhjælperne angaaende eventuel Lukning Kl. 7 Aften i Stedet for Kl. 8 Aften.

Fra Aarhus Handelsforening forelaa følgende Erklæring:

»Som Svar paa det ærede Byraads Skrivelse af 9. ds. skal Handelsforeningen efter at have konfereret med Handelsforeningen af 1887, Ma-

nufakturhandlerforeningen, Isenkræmmerforeningen og Foreningen for Handel, Haandværk og Industri udtale, at man kan slutte sig til Ændringsforslaget om, at $\frac{3}{4}$ af Forretningernes Indehavere kan andrage Kommunalbestyrelsen om Lukning af Forretningerne Kl. 7 Aften, hvorimod vi vil anse det for mindre heldigt, om Medhjælperne skulde være berettigede til at deltage i denne Afstemning.

Angaaende Afstemningen vil vi anse det for heldigst, om den foregik korporationsvis.«

Fra Handels- og Kontormedhjælper Foreningen i Aarhus forelaa følgende Udtalelse:

»Som Svar paa det ærede Byraads Henvendelse til ovennævnte Organisation angaaende Afstemning blandt Principaler og Medhjælpere om en helaarlig ved Lov gennemført 7 Lukning tillader man sig at udtale, at man i Princippet er imod en saadan Afstemning, men at man, saafremt den reviderede Butikslukningslov desuagtet bestemmer noget saadant, kan anbefale, at Afstemningen mest praktisk kan foretages paa den Maade, at Arbejdet ved denne lægges i de paagældende Organisationers Hænder — dette forstaas saaledes, at Afstemningen naturligvis i saa Fald ogsaa maa omfatte de udenfor Organisationerne staaende Handlende og Medhjælpere.

Forøvrigt tillader man sig at gøre det ærede Byraad opmærksom paa, at der ved en Afstemning foretagen her i Byen for nogle Aar siden af ovennævnte Organisation blandt de Handlende afgaves ca. 800 Underskrifter for en helaarlig 7 Lukning med 17 Underskrifter imod.«

Formanden oplyste, at der i det paagældende Lovforslags § 1 1. Stykke staar: »I Tiden fra Kl. 8 Aften — om Lørdagen fra Kl. 10 —

til Kl. 4 Morgen maa Køb, Salg og Forauktionering af Varer i Butikker, Lagere eller Auktionslokaler og lignende ikke finde Sted«, og i samme § 2. Stykke: »Kommunalbestyrelsen kan ved en for Landet af Amtsraadet, for Købstæderne samt for Frederiksberg og Marstal Kommuner af Indenrigsministeren stadfæstet Vedtægt tillade, at Tidspunktet for ovennævnte Lukning af Butikker, Lagere, Auktionslokaler og lignende samt Pantelaanerforretninger for hele Aaret eller for Dele af Aaret fremrykkes til Kl. 7«. Endvidere oplyste Taleren, at der i Landstingets Udvalg angaaende Lovforslaget var blevet stillet et Ændringsforslag, som gik ud paa efter Ordet »kan« i det sidstnævnte Stykke at indsætte » - - - naar $\frac{3}{4}$ af de paagældende Forretningers Indehavere i vedkommende Kommune andrager derom —«, samt et Underændringsforslag hertil om efter »Indehavere« at indsætte: »og $\frac{3}{4}$ af Medhjælperne«. Skulde saavel Ændringsforslaget som Underændringsforslaget blive vedtaget, vilde det paagældende Stykke komme til at lyde saaledes: »Kommunalbestyrelsen kan, naar $\frac{3}{4}$ af de paagældende Forretningers Indehavere og $\frac{3}{4}$ af Medhjælperne i vedkommende Kommune andrager derom, ved en for Landet af Amtsraadet, for Købstæderne samt for Frederiksberg og Marstal Kommuner af Indenrigsministeren stadfæstet Vedtægt tillade, at Tidspunktet for ovennævnte Lukning af Butikker, Lagere, Auktionslokaler og lignende samt Pantelaanerforretninger for hele Aaret eller for Dele af Aaret fremrykkes til Kl. 7«. Om disse Ændringsforslag var det, at Landstingsudvalget ønskede at høre Byraadets Mening. Taleren forelagde dernæst de to ovenfor anførte Erklæringer fra Aarhus Handelsforening og fra Handels- og Kontormedhjælper-Foreningen og udtalte,

at det ikke syntes at staa ganske klart, om Indehaverne og Medhjælperne ved Afstemningen skulde slaas sammen til eet Korps, hvoraf $\frac{3}{4}$ saa kunde begære 7 Lukning. Skulde hver Organisation stemme for sig, blev den Ret, som Medhjælperne fik, i Virkeligheden ret ringe.

Carl Laur sen anbefalede Byraadet at slutte sig til den af Handelsforeningen afgivne Erklæring. Det forekom de adspurgte Foreninger af handlende, at det nærmest var Principalernes økonomiske Interesser, det drejede sig om. Egentlig havde kunde, der handlede med Fødemidler, virkelig Interesse i Sagen, da de andre handlende, Manufakturhandlerne og Isenkræmmerne, allerede nu lukkede deres Forretninger paa et tidligere Tidspunkt. Skulde alle handlende deltage i Afstemningen, vilde der derfor utvivlsomt blive overvejende Stemning for at lukke Kl. 7. Iøvrigt var de allerfleste Principaler ikke imod en tidligere Lukning, hvis den kunde blive bestemt ved Lov. Hvad der ogsaa bidrog til, at man ikke kunde anbefale at lade Medhjælperne deltage i Afstemningen, var, at der intet var bestemt om, hvem der skulde regnes for Medhjælperne. Efter Lovforslaget kunde saaledes baade Lærlinge, Bude og Tjenestekarle regnes med, idet der ikke var fastsat nogen Aldersgrænse.

Simon sen syntes ikke, man skulde ignorere Medhjælperne, som dog var den ene Part i Sagen, navnlig da Lovforslaget vel nok var fremsat for at beskytte dem. Medhjælperne havde den allerstørste Interesse i at faa Arbejdstiden indskrænket, medens Principalerne sikkert klarede sig lige godt, enten der blev lukket en Time før eller senere. Netop fordi kun enkelte Principaler vilde stritte imod den tidligere Lukning, var det nødvendigt

at faa 7 Lukningen bestemt ved Lov. Det var i høj Grad rimeligt, at Principaler og Medhjælpere i denne Sag blev ligeberettigede. Det var Arbejdsforhold, det drejede sig om, og derfor maatte Medhjælperne naturligvis være medbestemmende i dette Fag som i alle andre. Taleren maatte derfor fraaede Byraadet at slutte sig til Handelsforeningens Erklæring og tilraade at støtte Medhjælperne i deres Krav om at faa Medbestemmelsesret i det af dem foreslaaede Omfang.

Marthin Hansen forekom det, at Hr. Carl Laursen havde været noget ensidig. Naar det ved Lov blev bestemt, hvor længe Forretningerne maatte holde aabent, kunde de handlende ikke lide noget økonomisk Tab ved, at Lukketiden blev sat til Kl. 7 i Stedet for Kl. 8, og for Publikum var 12 Timer tilstrækkeligt til at gøre deres Indkøb i. Naar Medhjælperne havde staaet 12 Timer bag Disken, havde de gjort den Nytte, man kunde kræve af dem. Det var i højeste Grad rimeligt, at Medhjælperne fik Medbestemmelsesret paa dette Omraade.

Jakob Jensen fandt det morsomt at høre Hr. Carl Laursen forsvare det forbenede Standpunkt, at Medhjælperne ikke skulde have Medbestemmelsesret, og henstillede til Hr. Carl Laursen at blive klar over, at ogsaa Tjenestekarle var Mennesker, som burde have samme Ret som andre. Medhjælperne havde stor Interesse i, at Forretningerne blev lukket til nogenlunde rimelig Tid, navnlig af Hensyn til deres Skoleuddannelse. Selvom Handelsaftenskolerne først begyndte Kl. 8¹/₄ om Aftenen, kunde næsten ingen af Eleverne møde til rette Tid, og saa godt som ingen af dem havde Tid til at forberede sig. Principalerne stillede sig uvillige med Hensyn til at lade de unge gaa i

Dagskole, og naar de nu var imod at give dem Medbestemmelsesret angaaende Lukketiden, kunde de holde dem paa et lavere Trin end deres egne Børn. Byraadets Svar paa Landstingsudvalgets Forespørgsel burde gaa ud paa, at hvis $\frac{3}{4}$ af Standen udtalte sig for 7 Lukning, skulde Kommunalbestyrelsen sørge for en Vedtægt, som fastslog dette. Dersom Afstemningen ikke skulde foregaa i Fællesskab, vilde Medhjælperne ingen Indflydelse faa.

Carl Laur sen udtalte, at han ikke var ene om den Anskuelse, som Hr. Jakob Jensen havde kaldt forbenet. Taleren oplæste en Skrivelse fra Detailhandlersocietetet i København, som gik ud paa, at det burde være Principalerne, der fik det afgørende Ord, og at Medhjælpernes Deltagelse i Afstemningen var ganske unødvendig. Tillige oplyste Taleren, at Detailhandlersocietetets Formand var Radikal. Taleren var sikker paa, at selv om kun Principalerne deltog i Afstemningen, vilde der blive over $\frac{3}{4}$ af de afgivne Stemmer for at lukke Kl. 7. Dersom Principalerne og Medhjælperne skulde stemme hver for sig, vilde der være mere Mening i, at de sidstnævnte deltog i Afstemningen.

Marthin Hansen troede ikke, at »vi alene vide« Princippet kunde gennemføres i vore Dage. Hvis der gik noget fra de handlende, kunde Taleren forstaa Modstanden mod den tidligere Lukning, men det gjorde der jo ikke, naar Lukketiden var ens for alle. Naar Folk havde 12 Timer at gøre deres Indkøb i, var det fuldt tilstrækkeligt. Medhjælperne burde have Tid til at dygtiggøre sig.

Simonsen bemærkede, at Detailhandlersocietetets Formand selvølgelig maatte udføre Bestyrelsens Beslutninger, selv om de gik hans egen Mening imod, hvad jo meget vel kunde være

Tilfælde i denne Sag. Taleren troede, at Hr. Marthin Hansen bedre kunde tænkes at være Repræsentant for Handelsstanden i denne Sag end Hr. Carl Laursen. Der var aldeles ikke Tale om at berøve de handlende en Ret, hvorimod man fra Hr. Carl Laursens Side vilde berøve Medhjælperne en Ret. Naar Lukketiden var ens for alle, vilde ingen lide Skade ved, at der blev lukket en Time tidligere end nu. Efter Hr. Carl Laursens egen Mening ønskede jo de fleste handlende at lukke Kl. 7, saa deres Ønske vilde jo kun blive styrket ved, at Medhjælperne ogsaa fik Stemmeret. Man kunde ikke med nogen som helst Ret modsætte sig at give ogsaa Karlene Medbestemmelsesret med Hensyn til Lukketiden.

Samuel sen antog, at der ved Medhjælper skulde forstaas enhver Medhjælper, som var over 18 Aar og ikke var Lærling. Saaledes var Begrebet i hvert Fald defineret i Handelsmedhjælperforeningens Love. Det var rimeligt, at baade Arbejdsgivere og Arbejdere fik Medbestemmelsesret om Arbejdsforholdene i Handelsfaget som i alle andre Fag. De handlende vilde intet lide ved en tidligere Lukketid, naar den blev ens for alle. Taleren anbefalede Byraadet at slutte sig til Medhjælpernes Erklæring.

Carl Laursen havde personlig intet imod 7 Lukningen, Handelsforeningerne ej heller, men Principalerne burde træffe Afgørelsen.

Harald Jensen oplyste, at det var Meningen, at Afstemningen skulde foregaa i Fællesskab. Taleren havde i Morges spurgt en ekspederende Dame, hvor lang hendes Arbejdstid var, og faaet til Svar, at hun skulde være i Forretningen fra Kl. 6 $\frac{1}{4}$ Morgen til Kl. 9 Aften, samt at hun ingen Fridag havde, men kun en ugentlig Friaften fra

Kl. 7. Vedkommende havde altsaa en Arbejdstid paa $14\frac{3}{4}$ Time. Adskillige Principaler regnede med, at der dog blev solgt noget i de sene Timer, og var derfor imod den tidligere Lukning. Skulde Afgørelsen ligge i Principalernes Haand alene, kunde man derfor regne ud, hvorledes Forholdet blev ordnet. Det vilde være uretfærdigt, hvis de Folk, der stod i Butikkerne den lange Tid, ikke fik nogen Indflydelse. Principalerne kunde tage Frihed, naar de vilde, men Medhjælperne maatte pænt blive i Forretningen. Det vilde derfor være urimeligt, at Principalerne blev eneraadende om, hvor lang Arbejdstid deres Folk skulde have. Det passede ikke for vor Tid at sætte en hel Stand ud af Spillet, saa Taleren vilde anbefale, at man udtalte sig for at give Medhjælperne Ret til at deltage i Afstemningen.

Formanden mente, at 7 Lukning egentlig burde vedtages ved Lov.

N. Joh. Laur sen bemærkede, at Rigsdagen burde fastsætte 7 Lukning, hvad Taleren vilde stemme for.

Carl Laur sen oplyste, at man paa Landet ikke var stemt for 7 Lukning, idet man hævdede, at mange Kunder ikke kunde foretage deres Indkøb før efter Kl. 7. Det var af denne Grund, at man vilde give de handlende Lov til at stemme om Lukketiden.

Jakob Jensen troede, man naaede længst med 7 Lukningen ved at gaa den anbefalede Vej med Afstemning af Principaler og Medhjælperne.

N. Joh. Laur sen var ganske klar over, at Vanskeligheden ved at gennemføre 7 Lukning laa i de forskellige Forhold paa Landet og i Byerne. Netop derfor vilde det være heldigst, at Lovgivningen fastsatte en bestemt Lukketid.

Jakob Jensen kunde godt gaa med til, at man udtalte sig for, at 7 Lukning gennemføres ved Lov, men at man, hvis dette ikke lod sig gøre, tilraadede at lade Principaler og Medhjælpere stemme om Sagen.

Formanden foreslog at udtale, at man under Forudsætning af, at de afgivne Stemmer sammentælles under eet for Principaler og Medhjælpere, anbefaler at Underændringsforslaget vedtages. Dertil kunde man saa føje, at man i første Række anbefaler, at 7 Lukning fastsættes ved Lov.

Det vedtoges at udtale, at idet Byraadet forudsætter, at de afgivne Stemmer sammentælles under eet for Principalers og Medhjælperes Vedkommende, selv om Afstemningen finder Sted i hver Korporation for sig, anbefaler Raadet, at Underændringsforslaget vedtages. De fremkomne Erklæringer med Bilag fremsendes. Iøvrigt tillader Byraadet sig principielt at anbefale, at 7 Lukketiden fastsættes ved Lov.

5. (J. Nr. 172—1915). Fra Sygehusudvalget forelæa følgende Indstilling om **Ændringer i Sygehusregulativet** i Henhold til Lov Nr. 138 af 10. Maj 1915:

»I »Regulativ for Aarhus Kommunes Hospitaler« vil der i Henhold til Lov Nr. 138 af 10. Maj 1915, hvilken Lov træder i Kraft den 1. Juli d. A., formentlig være at foretage følgende Forandringer:

1. I Regulativets § 1, andet Stykke, sidste Linie:
. . . Epidemilovens § 2 forandres til § 6.
2. I Regulativets § 8, fjerde Stykke, tilføjes efter »Alderdomsunderstøttelsesvæsenet«: »dog erlægges ingen Betaling for Befordring af Patienter, der indlægges i Henhold til Lov Nr. 138 af 10. Maj 1915, § 28«.

3. I Regulativets § 10. Punkt IV, første Stykke forandres saaledes: »For syge, der indlægges i Henhold til Lov Nr. 138 af 10. Maj 1915 § 28« . . . 3 Kr.
4. Regulativets § 13, Side 12, fjerde Stykke fra neden, Punkt 2, forandres til: »Ved tyfoid Feber, Paratyfus, Paradysenteri eller en med disse beslægtet Sygdomme, Difteritis, Skarlagensfeber, Croup, smitsom Hjernerygmarvsbetændelse, Tuberkulose og Børnelammelse«.

Da forannævnte ny Lov i § 35 desuden indeholder Bestemmelse om, at Patienter, der lider af Fnat, er berettigede til at kræve sig taget under Kur for offentlig Regning, og at Udgiften til saadan Kur afholdes efter Reglerne i §§ 44 og 45 i Lov om det offentlige Fattigvæsen af 9. April 1891, skal man herved indstille, at Taksten for saadanne Patienters Kur og Pleje fastsættes til 3 Kr. pr. Sygedag, hvilken Takst alt er gældende for Patienter, der indlægges for Fattigvæsenets Regning«.

M o u s t e n forelagde Indstillingen og gennemgik de deri stillede Ændringer til Sygelusregulativet. Derhos bemærkede han, at der i den ny Lov fandtes en Bestemmelse, som vilde give Hospitalerne en Del mere at bestille end før. Hidtil havde det været saaledes, at Kommunen skulde betale $\frac{1}{4}$ af Udgiften ved Smittepatienterne og Staten $\frac{3}{4}$, men efter den ny Lov skulde det være Forsørgelseskommunen og ikke som hidtil Opholdskommunen. Følgen heraf vilde blive, at der maatte foretages en meget omstændelig Afhøring af de paagældende, hvorefter Fattigvæsenet maatte udfinde, hvor den paagældende var hjemmehørende. Maaske vilde de større Kommuner og deriblandt Aarhus nok faa lidt Fortjeneste ved denne Be-

stemmelse, men Indtægten vilde vel sagtens gaa med til Skriverier og lignende.

Indstillingen vedtoges.

6. (J. Nr. 192—1915). Fra Sygehusudvalget forelaa følgende Indstilling med Planer til **Opførelse af den medicinske Afdeling m. v. paa Kommune-hospitalet:**

»Man skal hermed tillade sig at indstille til det ærede Byraad, at Udvalget faar Bemyndigelse til at lade følgende Arbejder udføre:

1. Opførelse af en medicinsk Afdeling

paa 112 Senge i Henhold til medfølgende Planer og Overslag:

Arkitektarbejder 345000 Kr.

Ingeniørarbejder 100300 »

Heri indbefattet 11000

Kr. til Indretning af

et Apotek.

445300 Kr.

2. Forandring af Hospitalets Kontorbygning i Henhold til Plan Nr. III:

Arkitektarbejder 7200 Kr.

Ingeniørarbejder 3800 »

11000 »

3. Forandring af den nuværende Staldbygning i Henhold til medfølgende Plan:

Arkitektarbejder 19458 Kr.

Ingeniørarbejder 6442 »

Heri indbefattet 3500

Kr. til Ismaskine.

25900 »

4. Forandring af det nuværende Køkken i Henhold til medfølgende Plan:

Arkitektarbejder 11760 Kr.

11760 »

At overføre . . . 493,960 Kr.

	Overført...	493,960 Kr.
5. Havearbejder	12730 Kr.	
		<u>12730 »</u>
6. Vejanlæg	12363 Kr.	
		<u>12363 »</u>
7. Inventar	ca. 65000 »	
		<u>584053 Kr.</u>

Udvalget har tidligere faaet bevilget til nedenævnte Arbejder:

1. Til en Lægebolig.....	76000 Kr.
2. Til en Sektionsbygning med Køle- anlæg.....	56000 »
3. Til en Funktionærbolig	88120 »
4. Til et Højtrykskedelanlæg.....	112800 »
5. Til Forandring af det nuværende Vadskeri	61140 »
6. Til Forandring af det nuværende Køkken (exkl. Arkitektarbejder).	<u>14260 »</u>
	408320 Kr.

Bevillingen udgør i Henhold til ovenstaaende 584053 Kr. og omfatter Resten af de Arbejder, der er nævnt i Udvalgets Indstilling af $\frac{9}{4}$ 1914, hvilken Indstilling er tiltraadt af Byraadet i Mødet den $\frac{14}{5}$ s. A.

Naar den medicinske Afdeling er opført, skal de nuværende medicinske Bygninger forandres til en Tuberkuloseafdeling, men denne Forandring vil ikke medføre yderligere Forbrug af Kommunens Laanemidler, da der kan regnes med, at Staten yder et Byggetilskud af 70000 Kr.

Udvalget skal indtrængende anmode Byraadet om, at nævnte Bevilling maa blive givet snarest muligt. I de sidste Aar har Pladsmangelen paa Hospitalet stadig været mere og mere følelig. Man har saaledes næsten daglig maattet afvise Patienter. En Del af disse Pati-

enter er døde uden at opnaa Indlæggelse, andre har maattet vente indtil 6 Uger paa at kunne blive indlagt, hertil kommer, at den nuværende medicinske Afdeling kun er indrettet til midlertidig Brug og saa godt som i enhver Henseende savner de moderne Indretninger, der nutildags kræves af en medicinsk Anstalt. Endvidere skal man bemærke, at Arbejdets hurtige Fremme jo i nogen Grad vil afhjælpe den herskende Arbejdsløshed i Byggefagene.

Med Hensyn til Haveanlægget indstiller Udvalget, at Skraaningene ud mod Finsensgade indtages under Hospitalet, samt at den nuværende Grænse foran Funktionærboligen rykkes tilbage i Linie med Grænsen nordvest for den nedlagte Aldersrovej. Iøvrigt henvises til medfølgende Plan og Beskrivelse fra Havearkitekt Bøttiger.«

M o u s t e n gennemgik Indstillingens forskellige Punkter og udtalte dernæst, at det var sidste Del af den Plan, som Byraadet vedtog den 14. Maj 1914, Udvalget nu stillede Forslag om at udføre. Da Udvalget fremkom med den hele Plan, mentes der, at der maatte kunne spares noget, og Udvalget blev suppleret med de Herrer Magnus Nielsen og Vetli, som dog begge kom til det Resultat, at den projekterede Udvidelse var højst nødvendig, og at der kun kunde være Spørgsmaal om Tiden for dens Udførelse. Da Sagen var blevet gennemdrøftet tidligere, skulde Taleren ikke komme ind paa Enkelthederne, men kun bemærke, at Udvalget ikke var enig med Hensyn til det foreslaaede Apotek, idet Hr. J. C. Petersen ansaa det for lovligt tidligt at indrette et Apotek, medens Flertallet mente det heldigst at gøre det allerede nu, idet man formentlig derved vilde kunne spare en Del Penge. Kommunen brugte nu Medicin for

lidt over 20000 Kr. om Aaret, men da Priserne nu var steget med 25 %, vilde det fremtidig blive over 25000 Kr. Dertil kom Udgiften til Medicin til fattigunderstøttede ude i Byen samt til det større Medicinforbrug, naar den medicinske Afdeling var færdig. Efter Talerens Mening vilde Udgiften til Apotekets Oprettelse derfor være indtjent i Løbet af et Par Aar. Det var over 6 Aar siden, at Byraadet vedtog at indrette Hospitalet saaledes, at Sygdommene kunde specialiseres, hvilket der nu toges Sigte paa for de medicinske Sygdommes Vedkommende. Da man byggede Marselisborg Hospital, fik man de 2 Epidemibygninger paa Kommunehospitalet fri til midlertidig Brug for medicinske Sygdomme. Disse 2 Bygninger havde siden været fuldt optagne, og mange Patienter havde til Tider slet ikke kunnet indlægges paa Grund af Pladsmangel. Saadanne Forhold kunde man ikke fortsætte med. Udvalget havde behandlet Sagen saa loyalt som muligt med Hensyn til at vente, ja havde egentlig ventet længere end forsvarligt. Gang efter Gang var Sagen de sidste Aar blevet fremsat, og de, der havde forhalet den, havde sikkert paataget sig et større Ansvar, end de var sig bevidst. Nu kunde Sagen ikke udskydes mere; det vilde være ganske uforsvarligt overfor de Patienter, der ventede paa at kunde blive indlagt, og ligeledes overfor de indlagte, som man ikke kunde give den Behandling, de burde have. Ligeledes vilde det være uforsvarligt overfor Lægerne og Sygeplejerskerne, som man havde meddelt, at de 2 Epidemibygninger kun midlertidig skulde bruges som medicinsk Afdeling. Endelig vilde det ogsaa være uforsvarligt overfor Staten, som nu i 2 Aar havde haft en Bevilling paa 75000 Kr. til et Tuberkulosehospital opført paa Finans-

loven. Taleren maatte derfor paa det varmeste anbefale Indstillingen.

M i k a e l J o h a n s e n skulde ikke komme ind paa Sagens Enkeltheder eller Nødvendigheden af at bygge en medicinsk Afdeling nu, men kun bemærke, at det drejede sig om en i pekuniær Henseende saa stor Sag, at man ikke kunde vente, at Byraadets Medlemmer paa faa Timer kunde sætte sig ind i den. Taleren vilde derfor anmode om at faa Sagen udsat til efter Ferien og om, at Indstillingen i Ferien blev sendt rundt til Medlemmerne, saaledes at de i Ro og Mag kunde sætte sig ind i den.

J a k o b J e n s e n udtalte, at det vilde være mest passende af Byraadet at give sin Tilslutning i Dag, saaledes at Arbejdet kunde komme i Gang. Sygehusudviklingen hvilede paa en langt tilbage i Tiden tagen Beslutning, og det var absolut ikke for tidligt at bygge den medicinske Afdeling, tværtimod. Tilstanden var i Virkeligheden saaledes, at der havde ligget Mennesker ude i Byen og ventet paa at kunne blive indlagt, men var død uden at kunne faa Hjælp. Hr. Mousten havde derfor fuldstændig Ret i, at de, der havde forhalet Sagen og som maaske atter vilde forhale den, paatog sig større Ansvar, end de maaske vidste. Taleren var Udvalget taknemmelig for det store Arbejde, det gennem Aarene havde udført med at forme den Beslutning, Byraadet i sin Tid havde vedtaget. Nu maatte Tiden være inde til, at Byraadet gav sin Tilslutning. Man kunde lige saa godt tage de 11000 Kr. til Apoteket med nu, da de først vilde komme til Anvendelse om et Par Aar. Det vilde være mest hensynsfuldt overfor Udvalget nu at bevilge Pengene, saa Taleren vilde anbefale Indstillingen i dens Helhed.

J. C. P e t e r s e n var enig med Hr. Mousten i, at Sagen hastede, men mente dog, at naar det havde trukket saa længe ud, kunde det ikke skade, at »Dyrehavstiden« gik med. Man maatte først se, hvorledes det stod til med Pengespørgsmaalet. Taleren vilde gerne, at Vedtagelsen skete enstemmigt, i hvert Fald med saa stort Flertal som muligt, og han vilde derfor slutte sig til Hr. Mikael Johansens Forslag om at udsætte Sagen til efter Ferien og samtidig bede Medlemmerne sætte sig godt ind i den, til den næste Gang kom til Behandling.

J a k o b J e n s e n mindede om, at Hr. Mikael Johansen tidligere havde foreslaaet at udsætte denne Sag og faaet Udvalget suppleret med to af sine Partifæller, uden at disse dog var kommet til andet Resultat end at maatte erkende, at alt var vel overvejet, og at Udvidelsen burde have sket for flere Aar siden. Naturligvis vilde det være rart, om Vedtagelsen kunde ske enstemmigt, men det var vist tvivlsomt, at en Udsættelse vilde føre det med sig. Taleren kunde derfor ikke anbefale, at Sagen blev udsat til efter Ferien. Noget andet var, om man vilde forlange Udsættelse i Henhold til Forretningsordenen.

M a r t h i n H a n s e n antog, at alle var enige om at fremme Sagen hurtigt, men derfor kunde der nok gives Udsættelse i en Maaned, saaledes at Medlemmerne i Ro kunde faa Lejlighed til at sætte sig ind i Sagen. Det var vist en lovlig stærk Udtalelse af Hr. Jakob Jensen, at Folk var død uden at kunne faa Hjælp. Antagelig vilde de ogsaa være død, selv om de var kommet paa Hospitalet.

S i m o n s e n forstod ikke den Forhalingstaktik, der blev anvendt i denne Sag. Han anbefalede

at indrette Apoteket, fordi der kunde tjenes Penge ved selv at fabrikere Kommunens Medicin. Det var ikke nok at klage over den høje Skatteprocent, naar man ved enhver Lejlighed hævdede, at man ikke maatte tage noget fra de private. Vilde man have en lav Skatteprocent, maatte man være med til at spare, hvor det kunde lade sig gøre. Paa Københavns Kommunehospital tilberedte man for 46000 Kr. Medicin, som man ellers maatte betale Apotekerne ca. 87000 Kr. for. Antagelig vilde man her kunne spare en halv Snes Tusinde Kroner aarlig ved selv at tilberede sin Medicin. I 1906, saa vidt Taleren erindrede, var det blevet oplyst, at en Apoteker kunde leve af en Omsætning paa 5—6000 Kr. Apotekernes Rabat var for intet at regne, og de smøgede den af sig, naar de kunde. Naar Hensyn toges til den høje Skatteprocent, blev Apotekerne fodret af paa Kommunens Bekostning paa en ganske uforsvarlig Maade. Det forundrede Taleren, at Hr. J. C. Petersen anbefalede at udsætte Sagen, eftersom Hr. J. C. Petersen jo selv havde været med til at foretage Indstillingen. I Hr. J. C. Petersens Talen om Pengespørgsmaalet kunde Taleren kun se et Paa-skud til at faa Sagen forhalet endnu engang. Taleren vilde foreslaa, at Sagen om det kommunale Laan paa 2400000 Kr. blev behandlet for aabne Døre, saa Folk kunde faa at se, hvorledes det hele hængte sammen. De Folk, der vilde forhale Sygehussagen, skulde ikke for aabne Døre uimodsagt give det Udseende af, at Kommunen ikke kunde skaffe Penge paa rimelige Vilkaar. Til Sygehusudvidelsen havde man iøvrigt Pengene i Forvejen.

Formanden bemærkede, at Sagen i Henhold til Forretningsordenen skulde underkastes to

Behandlinger med mindst 8 Dages Mellemlum. Sagen i sig selv krævede ogsaa dobbelt Behandling. Byraadet kunde selvfølgelig ikke behandle sine Laanesager for aabne Døre.

M i k a e l J o h a n s e n gad vide, hvorledes man kunde skabe en lavere Skatteprocent ved at konkurrere med Byens Borgere. Han vilde forlange Sagen udsat i Henhold til Forretningsordenen, hvis man ikke vilde imødekomme hans Ønske om Udsættelse.

J a k o b J e n s e n hævdede, at der var Forskel paa at underkaste Sagen 2 Behandlinger og paa at udsætte den i flere Uger. Talerens Bemærkning om, at syge Folk forgæves havde søgt at blive indlagt paa Hospitalet og var død hjemme uden Hjælp, var fuldstændig korrekt.

J. C. P e t e r s e n fandt den af Hr. Simonsen anslaaede Tone ret kedelig og unødvendig, da Viljen til at gennemføre Sagen sikkert var god nok hos alle. Taleren var vel vidende om, at man havde Penge til Hospitalsudvidelsen, men derfor burde Laanesagen alligevel bringes i Orden, før man bevilgede de mange Penge, det nu drejede sig om. Spørgsmaalet om Apoteket laa ikke for nu, men vilde først om henimod 3 Aar blive aktuelt. Da Tanken om at indrette et kommunalt Apotek første Gang kom frem, kunde et Apotek ikke betale sig. Det var tidligere Tidens Fejl, at Hospitalssagen var blevet forhalet, det nuværende Udvalg var gaaet frem saa hurtigt som muligt. Man kunde jo nemlig ikke godt lave hele Hospitalet til en Byggeplads.

M o u s t e n hævdede, at man for Hospitalets Drift nok kunde have gaaet hurtigere frem. Der var ikke under Debatten fremkommet nogen plausibel Grund til at udsætte Sagen, som allerede

var behandlet 2 Gange i Budgetudvalget og mindst 3 Gange i Byraadet. Der var altsaa ikke Tale om faa Timers Varsel. Efter Byraadets Vedtagelse af Indstillingen skulde Sagen til Ministeriet, og der skulde udarbejdes Detailtegninger, saa der vilde mindst gaa 3 Maaneder, inden man kunde tage fat paa Arbejdet.

Marthin Hansen fandt det langt fra urimeligt at give Medlemmerne Tid til at sætte sig ind i Sagen. Hr. Jakob Jensen havde sagt, at Folk ude i Byen var død af Mangel paa Pleje, men Sagen var vel, at Dødsårsagen mere var Sygdommens Art end Mangel paa Pleje.

Møller hævdede, at den ny Bevilling, som søgtes, aldrig havde været behandlet i Budgetudvalget. Naar der taltes saa meget om Mangel paa Plads paa Hospitalet, vilde Taleren gerne spørge Udvalget, om der ikke fandtes en Del paa Sygehuset, som nok kunde komme sig hjemme. Dette troede Taleren i hvert Fald. Selv om man nu byggede, vilde der snart blive Pladsmangel igen. Næppe nogen anden By havde i de senere Aar kostet saa meget paa sit Hospitalsvæsen som Aarhus. Taleren anbefalede at udsætte Sagen til efter Ferien, men vilde udtrykkelig have bemærket, at han ikke dermed sagde, at han ikke vilde tiltræde Indstillingen.

Formanden skulde gerne lade afholde et Møde endnu, inden Byraadet tog Ferie.

Mikael Johansen ønskede Sagen udsat til efter Ferien, saaledes at den kunde cirkulere i denne.

Mousten gjorde gældende, at ogsaa den nu søgte Bevilling havde været behandlet i Budgetudvalget. Udvalgets Skrivelse i sin Tid om Bevilling af 900000 Kr. var nemlig blevet henvist

til Budgetudvalget, som imidlertid den Gang foreløbig ikke vilde gaa med til mere end 363000 Kr.

Jakob Jensen spurgte, om Hr. Mikael Johansen havde forlangt Sagen udsat i Henhold til Forretningsordenen.

Mikael Johansen bemærkede, at han sidst havde foreslaaet at udsætte Sagen.

Det vedtoges at udsætte Sagen til efter Ferien og at lade den i Mellemtiden cirkulere blandt Medlemmerne.

7. (J. Nr. 150—1915). Til Erklæring forelaa Andragende fra Aarhus Jordemoderforening til Aarhus Amdsraad om **Befordringsgodtgørelse** ved Besøg paa Byens Markjorder.

Fra Fattigudvalget forelaa Erklæring om, at der formentlig ikke foreligger Hjemmel for det fremsatte Krav, idet Lov Nr. 126 af 13. Juni 1914 § 2⁴ kun giver Jordemødrene Krav paa Befordring eller Godtgørelse derfor, naar Rejsen baade er over 2 km fra deres Bopæl og foregaar udenfor den By, hvor de er bosat, og idet man ved By naturligst forstaar hele Byens Omraade, altsaa ogsaa Markjorderne.

Fattigudvalgets Erklæring tiltraadtes.

8. (J. Nr. 168—1915). Indstilling fra Udvalget for Revision af Skatterestancelister om at forskellige **uerholdelige Brændevinsafgifter føres til Afgang.**

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 177—1915). Indstilling fra vedkommende Udvalg om at føre **uerholdelige Restancer for Gasafgift og Maalerleje** for Aarene 19^{09/10}—19^{13/14} til Beløb 1494 Kr. 39 Øre samt for **Elektricitetsafgift og Maalerleje** for Aarene 19^{08/09}, 19^{10/11}, 19^{11/12} og 19^{12/13} til Beløb 509 Kr. 59 Øre til Afgang i Regnskabet.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 122—1915). Indstilling fra Slagtehusudvalget om **Udvidelse af Restaurationen paa Kvægtorvet** i Henhold til vedlagte Tegninger og Overslag. --- 2. Behandling.

Fra Budgetudvalget forelaa Indstilling om, at Udgiften afholdes af Restbeholdningen af Laanet af 1909.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 118—1915). Indstilling fra Skoleudvalget om at anmode Skoledirektionen om at opslaa **3 Lærer- og 3 Lærerindeembeder** ledige ved Byens Skolevæsen.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 167—1915). Andragende fra Grundejerne ved den private Del af **Hejbergsgade** om at Gadens Brolægning maa blive udsat i 15 Aar.

Fra Brolægningsudvalget forelaa Indstilling om at Andragendet bevilges paa Vilkaar, at Gaden istandsættes ved Byraadets Foranstaltning paa Grundejernens Bekostning, at Gaden til enhver Tid holdes i god Stand, at Betalingen fordeles paa 5 halvaarlige Terminer (for Hjørneejendommene ved Svinget dog 10 halvaarlige Terminer), og at der erlægges en Rente af 5 % af det til enhver Tid skyldige Beløb.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 180—1915). Andragende fra Ejeren af Matr. Nr. 2068, 2070 og 2090 i Peder Skramsgade, Tordenskjoldsgade og St Billesgade om **Tilladelse til at erlægge Installationsafgift for W. C. efter Arrealstørrelse.**

Bevilgedes overensstemmende med Brolægningsudvalgets Indstilling.

14. (J. Nr. 153—1915). Andragende fra Malermester C. Chr. Nielsen om, at **Asfalteringen af den be-**

byggede Del af Gaden over Høegh Guldbergs Ejendom maa blive udsat 1 Aar.

Fra Brolægningsudvalget forelaa Indstilling om at bevilge Udsættelse med Gadens Asfaltering til 1. Juli 1916.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 133—1915). Andragende fra »De samvirkende Haveforeninger paa Marselisborg Mark« om, at Byraadet vil udsætte **Præmier for de bedst holdte Haver.**

F o r m a n d e n meddelte, at Skovudvalget ikke mente at kunne anbefale at begynde paa at udsætte ny Præmier. Sagen var i og for sig god og anbefalelsesværdig, men Foreningen burde først selv tage Opgaven op og stille Forslag om, hvorledes den skulde løses.

C h r i s t e n s e n vilde gerne, at der blev taget et Beløb med paa næste Aars Budget til det ansøgte Øjemed, antagelig et Par Hundrede Kroner, som Foreningen selv administrerede og aflagde Regnskab for.

M o u s t e n støttede Hr. Christensens Henstilling.

J a k o b J e n s e n henstillede, at det eventuelle Præmiebeløb blev stillet til Raadighed for samtlige Haveforeninger og ikke alene for Haveforeningerne paa Marselisborg Mark.

Andragendet henvistes til næste Budgetbehandling.

16. (J. Nr. 428—1914). Andragende fra Entreprenøren for 4. Renovationsdistrikt, C. Knudsen, om **Tillægsbetaling for Ejendommene i Kunstvejdistriktet.**

Fra Brolægningsudvalget forelaa Indstilling om at udbetale Andrageren 384 Kr. for Tiden 1. Januar — 31. December 1914.

Indstillingen vedtoges.

17. (J. Nr. 188—1915). Indstilling fra Sygehusudvalget om, at **Taksten for Behandling paa Radiumstationen af Patienter, der behandles for offentlig Regning**, for klinisk Behandling fastsættes til 3 Kr. pr. Dag og for ambulant Behandling til 2 Kr. pr. Dag.

Indstillingen vedtoges.

18. (J. Nr. 189—1915). Fra Havneudvalget forelaa følgende Skrivelse vedrørende en **Besværing fra Jydsk Andelsfoderstofforretning** over, at de af Forretningen lejede Arealer ved Sydhavnen kan opsiges med 1 Aars Varsel:

»I Anledning af vedlagte Skrivelse af 22. d. M. fra Jydsk Andels Foderstofforretning er følgende at bemærke:

Ved Forhandling i Slutningen af 1913 og Begyndelsen af 1914 med Aarhus Handelsforening og samtlige større Importører, hvoriblandt ogsaa Jydsk Andels Foderstofforretning, om Fordelingen af Trafikken i den ældre Havn og Sydhavnen enedes man om, efter Korn- og Foderstofimportørernes Ønske, at lade Korn- og Foderstoftrafikken forblive ved Vestsiden af Nordre Havn og ikke foreløbig forlægge noget af den til Sydhavnen, men i denne at anvise Aarhus Oliefabrik Plads til Oplagsskur ved Inderenden af Vestre Mole, udlægge Pladsen ved Inderenden af Bassinet indtil Jægergaardsvejens Forlængelse til Trælast og Udlejning til Aarhus Trælasthandel og benytte Arealet ved Slippens Vestside Syd for Jægergaardsvejens Forlængelse til industrielle Anlæg.

Under de ved Krigen foraarsagede ekstraordinære Forhold fremkom der imidlertid i Løbet af Vinteren Ansøgning fra Korn- og Foderstofkompagniet om Plads ved Sydhavnen til Op-

førelse af Skure for midlertidig Oplægning af de store Mængder Korn- og Foderstoffer, som tilførtes, og der overlodes da Kompagniet et Areal paa Vestre Mole for et Tidsrum af 5 Maaneder, et Areal ved Vestsiden af Slippen, N. for Jægergaardsvejens Forlængelse, med 1 Aars Opsigelsesfrist og et Areal længere Syd paa med 1 Maanedes Opsigelsesfrist. I Henhold til den vedtagne Plan for Trafikkens Fordeling ønskede man ikke at afslutte disse eller andre Lejemaal anderledes, end at man kunde opsigede dem, naar Forholdene, efter at normale Tilstande atter er indtraadt, maatte gøre det ønskeligt. Korn- og Foderstofkompagniet, som indsaa Rigtigheden heraf, underskrev uden Indvending Kontrakterne.

Omtrent samtidig med Kompagniet — dog lidt senere end dette — fremkom Jydsk Andels Foderstofforretning med Ansøgning om Pladser til Skure ved Nordre Havn, hvor man ikke mente at kunne afse den fornødne Plads. Efter Forhandling med Foderstofforretningens Bygningskonduktør, der paa Forretningens Vegne henvendte sig til Havneadministrationen om Sagen, tilbødes der to i Sydhavnen ved Slippens Vestside, N. for Jægergaardsvejens Forlængelse, liggende Pladser, hvormed Forretningen erklærede sig tilfreds, uagtet den vidste, at dette ikke var den til Korn- og Foderstoftrafikken bestemte Plads, at Slippens mindre Dybde og Brede vanskeliggør Anlægget af store Korn- og Foderstofdampere, og at Pladsen ikke egentlig var egnet til Øjemedet.

Da man laa i Forhandlinger med Aarhus Oliefabrik om Leje af Arealet S. for Jægergaardsvejens Forlængelse til en industriel Virksomhed,

hvortil dette Areal var bestemt, og hvortil det derfor kunde udlejes for en længere Aarrække, var man henvist til at anvise Korn- og Foderstofimportørerne, naar de ikke vilde leje Pladser længere inde paa Opfyldningen, Plads N. for Vejen, uagtet Arealet her var bestemt til Aarhus Trælasthandel, der for længere Tid siden havde søgt derom, men endnu ikke havde overtaget det, fordi Sporforbindelserne ikke var ordnede. Man kunde derfor ikke leje Foderstofforretningen de to Arealer for en længere Aarrække, selv om man havde ønsket at fravige den vedtagne Plan for Trafikkens Fordeling, baade af Hensyn til Trælasthandelen, der havde Tilsagn om at kunne faa Plads, og af Hensyn til den Eventualitet at et Skibsbyggeri skulde kunne opstaa, idet Pladsen oprindeligt er bestemt til et saadant. Man fastsatte da for de to Pladser, som Foderstofforretningen overtog, ligesom for den af Korn- og Foderstofkompagniet sammesteds lejede Plads, en Opsigelsesfrist af 1 Aar, og dette blev, forinden Forretningen begyndte at bygge, meddelt den mundtlig gennem dens Bygningskonduktør, da han paa Forretningens Vegne henvendte sig til Havneadministrationen for at forespørge, om Pladserne var afsatte og kunde tages i Besiddelse.

Det ses derfor ikke, hvorledes Jydsk Andels Foderstofforretning kan beklage sig, naar den uden at afvente Udvalgets Svar paa dens Anmodning om et længere Lejemaal og advaret af Administrationen om, at Opsigelsesfristen bliver paa et Aar, bygger en ikke mere permanent Konstruktion end Korn- og Foderstofkompagniet og faar samme Opsigelsesfrist som dette. Og det maa sikkert erkendes, at man ikke uden at

forurette andre eller udelukke Muligheder, som man netop havde taget Sigte paa ved Havnens Bygning, kan indrømme længere Lejemaal end det givne. Det er en Selvfølge, at Lejemaalene ikke ville blive opsagte, før Nødvendigheden byder, og at der ved Ordningen af Forholdet til Aarhus Trælasthanvel, dersom Lejemaal kommer i Stand med den, vil blive taget alt muligt Hensyn til, at de opførte Skure skaanes, saa vidt det lader sig gøre. Det er derfor, nu da Foderstofforretningen har bygget sine Skure, unyttigt at beklage sig, før det viser sig, at Havneudvalget, tvungen af Nødvendigheden, benytter sig af sin Ret til Opsigelse af Lejemaal. Og man har ikke stillet Forretningen anderledes end andre Lejere af Pladser i Nærheden, idet det af Aarhus Oliefabrik ved Jægergaardsvejens Forlængelse opførte Oplagsskur er lejet med 1 Maanedes Opsigelsesfrist, og Forhandlingerne med Fabrikken om Leje af hele Arealet S. for Vejen for en længere Aarrække, ved hvilke der forudsættes et industrielt Anlæg, ere afbrudte.

Jydsk Andels Foderstofforretning kan derfor ikke føle sig forurettet ved Havneudvalgets Optræden ligeoverfor den, og det maa haabes, at Byraadet af de anførte Grunde lader det forblive ved den af Udvalget fastsatte Opsigelsesfrist af 1 Aar«.

F o r m a n d e n forelagde og gennemgik Havneudvalgets Erklæring og bemærkede derhos, at naar Jydsk Andels Foderstofforretning i Klagen paa-talte en Udtalelse fra Udvalgets Side om, at den paagældende Plads ikke egnede sig til Oplagring af Korn- og Foderstoffer, saa var Udtrykket maa-ske nok uheldigt valgt, men Meningen var, at man

ønskede, at Korn- og Foderstofpladserne skulde forblive ved den gamle Havn. Naar man endvidere paaberaabte sig, at Taleren personligt havde stillet sig særdeles velvillig overfor Oliemøllen, skulde Taleren dertil bemærke, at han havde gjort gældende, at Oliemøllens Forbliven havde saa stor Betydning, at der var Grund til at tage særligt Hensyn til Oliemøllen, og at det var naturligt at give en længere Opsigelsesfrist, hvor der var Tale om at opføre Fabriksbygninger.

M i k a e l J o h a n s e n bemærkede, at det ikke var blide Ord, der snart fra et Sted snart fra et andet faldt om Havneudvalget. Hvorvidt denne Kritik var berettiget eller ej, skulde Taleren ikke udtale sig om, men skulde kun henstille, om det ikke var paa Tide at danne et Havneraad ligesom ved Københavns Havn. Trafikken paa Havnen var nu meget stor, og der maatte gøres det mest mulige for de store Virksomheder, som benyttede Havnen, saaledes at de kunde føle sig tilfredse. For Tiden syntes det, som om to store Forretninger vilde lade deres Udvidelser foregaa i andre Byer, hvilket naturligvis ikke vilde være heldigt. Det syntes ikke helt uberettiget af Andelsforretningerne at klage over kort efter at have faaet anvist en Plads at faa betydet at maatte flytte, idet Forretningen jo handlede med Varer, som kun gav en lille Avance, og som derfor ikke taalte ret mange yderligere Udgifter. Taleren vilde da henstille, at man optraadte liberalt overfor de store Forretninger, samt at man oprettede et Havneraad.

F o r m a n d e n hævdede, at man ikke havde betydet Andelsforretningen, at den skulde flytte. Da Forretningen fik Pladsen anvist, havde man kun sagt, at den ikke egnede sig til permanent Brug, og at man derfor ikke kunde give mere end

1 Aars Opsigelsesfrist. Det kunde meget godt være, at Forretningen kunde benytte Pladsen i mange Aar. Det vilde sikkert foreløbig være stridende mod Kommunalloven, at oprette et Havneraad, hvad Taleren ellers intet skulde have imod.

P. P e t e r s e n fandt 1 Aars Opsigelsesfrist meget kort og troede ikke, at man med den kunde vente, at nogen vilde bygge ordentlige Skure paa Pladsen. Jo kortere Opsigelsesfristen var, jo uslere og grimmere vilde Skurene blive. Taleren kunde ikke indse, hvorfor det var nødvendigt at give saa kort Opsigelsesfrist. I Anledning af den fremkomne Kritik over Havneudvalget vilde Taleren berøre et andet Spørgsmaal end det foreliggende. Der sagdes, at Forhandlingerne mellem Havneudvalget og Oliemøllen var afbrudte. Skulde det være sandt, vilde det være en Skuffelse for mange, ligesom ogsaa Taleren vilde beklage det meget. Ikke blot vilde man ikke faa Oliemøllens Fabrik ved Havnen oprettet, men man vilde tillige forhindre at faa andre virkelige Fabrikker bygget ved Havnen, og den ny Havn vilde saa ligesom den gamle blive opfyldt med hæslege Skure, hvilket jo langt fra havde været Hensigten. I al Almindelighed kunde der nok tages mere Hensyn til Havnens Kunder, end der blev.

J a k o b J e n s e n skulde i Anledning af Hr. Mikael Johansens Udtalelse om, at det ikke var ene Lovord, der faldt om Havneudvalget, og om Oprettelse af et Havneraad, gøre opmærksom paa, at Udvalgets Flertal bestod af Hr. Mikael Johansens Partifæller, og at Hr. Mikael Johansen jo kunde søge at faa dem ombyttet med andre, hvis de ikke passede ham. Endvidere vilde Taleren henstille til Hr. Mikael Johansen, naar han næste Gang talte om et Havneraad, da at sige, hvorledes

dette skulde se ud. Havneudvalget havde Gang paa Gang forhandlet med Importørerne, men aldrig kunnet faa at vide, hvorledes de ønskede Importen ordnet. Derfor havde Udvalget ment at maatte ordne den, eftersom Efterspørgslerne kom. Ved den sidste Forhandling havde Importørerne erklæret sig meget tilfredse med den Ordning, Udvalget havde paatænkt. Taleren havde den Opfattelse af Forhandlingerne, at Jydsk Andels Foderstofforretning havde været vel underrettet om, at den kun havde et Aars Opsigelsesfrist. Denne Forretning var blevet behandlet lige saa godt som Korn- og Foderstofkompagniet, der var godt tilfreds. Udvalget skulde nok staa for Skud, saa længe det maatte siges, at det behandlede alle ens, og det havde det hidtil gjort. Taleren troede ikke paa, at to store Forretninger vilde flytte herfra, eller at andre skulde være afskrækkede fra at forhandle med Udvalget. Man havde tværtimod Liebhaveere til Arealer, hvorpaa det var Hensigten at danne endnu større Forretninger. Taleren vidste intet af, at Forhandlingerne med Oliemøllen skulde være bristede. Han havde nok set en Avisartikel derom, men Udvalget havde den Opfattelse, at Forhandlingerne stadig var aabne, og havde derfor ikke fundet Anledning til at svare paa denne Avisartikel. I det hele taget gav Udvalget sig ikke af med at svare paa den Slags. Man vilde nok naa til Overenskomst med Oliemøllen, men forøvrigt havde Udvalget jo ladet den Sag gaa til Byraadet og haft den Fornøjelse, at dette ikke kunde vise nogen Udvej mere end Udvalget. Naar ærede Medlemmer for lukkede Døre ikke havde kunnet anvise noget bedre end det, Udvalget foreslog, skulde de afholde sig fra at kritisere for aabne Døre. I denne Forbindelse skulde Taleren minde om, at

Taleren og hans Partifæller ved sidste Aars Budgetforhandling maatte slaa et stort Slag for at faa Vej- og Sporanlægene ved Sydhavnen ordnet, uden at de mærkede nogen Bistand af Hr. Mikael Johansen. Nu var der Spor fra alle Kajer til Statsbanesporene, og forhaabentlig fik man ogsaa Spor fra Skurene. Naar først alle Sporforbindelser var i Orden, skulde der nok vise sig mange Liebhavere til Arealerne. Iøvrigt var det slet ikke efter Planen, at den ny Havn skulde kunne benyttes til Losning i Aar, men desugtet havde man i Aar kunnet benyttet Vestre Mole og Slippen. I Løbet af nogle Maaneder vilde Gasværkskajen ogsaa kunne benyttes, og næste Aar vilde man ved Slippens Østside kunne aabne for et meget stort Areal, som man allerede havde Lejere til en Del af.

Mikael Johansen havde med sin Udtalelse om, at Andelsforretningen havde nogen Grund til at klage, sigtet til den Passus i Klagen, hvori det hævdedes, at man først havde ladet Forretningen bygge og derefter sagt, at Pladsen ikke egnede sig til Foderstofoplægning, og at Opsigelsesfristen kun kunde blive 1 Aar. Taleren oplæste det paagældende Stykke af Klagen og henstillede til Hr. Jakob Jensen i et lukket Møde at oplyse, hvilke store Forretninger der kunde ventes ved Havnen. Endvidere hævdede Taleren, at han ikke havde angrebet Udvalget, men kun anført, hvad andre havde besværet sig over.

Formanden bemærkede, at den af Hr. Mikael Johansen oplæste Passus netop var den, som Taleren havde hentydet til, og som var imødegaaet i Udvalgets Erklæring. Man havde udtrykkelig, inden Forretningen begyndte at bygge det svære Hus, betydet den, at den kun kunde faa 1 Aars Opsigelsesfrist.

Jakob Jensen hævdede, at det paagældende Skur ikke kunde bygges lettere, hvis det skulde have den tilstrækkelige Bæreevne, og at Spørgsmaalet om længere Lejemaal først var fremkommet, da Forretningen erfarede, at man paa-tænkte at give Oliemøllen en længere Opsigelsesfrist.

Havneudvalgets Erklæring tiltraadtes.

